

HUR KAN SKOLAN OCH FÖRETAGEN/FÖRENINGARNA SAMARBETA INOM ARTINED?	VAD SÄGER LÄROPLANEN?
ALFTA BYASPEX	<p>Några exempel ur KURSPLANERNAS CENTRALA INNEHÅLL i olika ämnen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Berättelser och annan fiktion även i talad eller dramatiserad form samt sånger och dikter (moderna språk år 4-9) • Rim, ramsor och gåtor ur modersmålets tradition (modersmål år 1-3) • Muntliga presentationer för olika mottagare (modersmål år 4-6) • Imitation och improvisation med rörelser, rytmer och toner. Enkla former av musikskapande, till exempel med utgångspunkt i text eller bild. Gestaltning av sånger och berättelser med ljud, rytmer och rörelser. (musik år 1-3)
KONSTRUNDAN	<ul style="list-style-type: none"> • Grundläggande geometriska objekt däribland polygoner, cirklar, klot, koner, cylindrar, pyramider och rätblock samt deras inbördes relationer. Grundläggande geometriska egenskaper hos dessa objekt (matematik; geometri år 4-6) • Symmetri i vardagen, i konsten och i naturen samt hur symmetri kan konstrueras (matematik; geometri år 4-6). • Historiska och samtida bilder och vad bilderna berättar, t.ex. dokumentära bilder från hemorten och konstbilder (bild år 4-6). • Konst-, dokumentärbilder och arkitektoniska verk från olika tider och kulturer, hur de är utformade och vilka budskap de förmedlar (bild år 4-6).
VIKSJÖFORS IF	<ul style="list-style-type: none"> • Olika lekar, spel och idrotter, inomhus och utomhus Kroppsliga och mentala effekter av några olika träningsformer. Kulturella och geografiska förhållanden i närmiljön som påverkar och möjliggörvalet av fysiska aktiviteter. Förebyggande av skador, till exempel genom uppvärmning. Ord och begrepp för och samtal om upplevelser av olika fysiska aktiviteter och träningsformer, levnadsvanor, kroppsuppfattning och självbild..(idrott och hälsa år 4-6)
VIKSJÖFORS OK	<ul style="list-style-type: none"> • Rumsuppfattning med hjälp av mentala kartor och fysiska kartor över till exempel närområdet och skolvägar (geografi; att undersöka verkligheten år 1-3). • Storleksrelationer och väderstreck samt rumsliga begrepp, till exempel plats, läge och gräns. (geografi; att undersöka verkligheten år 1-3). • Att orientera sig i närmiljön och enkla kartors uppbyggnad. Begrepp som beskriver rumsuppfattning. Lekar och rörelse i natur- och utemiljö. Allemansrättens grunder. Säkerhet och hänsynstagande i samband med lekar, spel och vid natur- och utevistelser.(idrott och hälsa år 1-3)
FISKEKLUBBEN	Särskilt avseende fiskar och vatten:

	<ul style="list-style-type: none"> • Årstidsväxlingar i naturen och hur man känner igen årstider. Djurs och växters livscyklar och anpassningar till olika årstider. Djur och växter i närmiljön och hur de kan sorteras, grupperas och artbestämmas samt namn på några vanligt förekommande arter. Enkla näringskedjor som beskriver samband mellan organismer i ekosystem. (biologi år 1-3) • Människans beroende av och påverkan på naturen och vad detta innebär för en hållbar utveckling. Ekosystemtjänster, till exempel nedbrytning, pollinering och rening av vatten och luft. Djurs, växters och andra organismers liv. Fotosyntes, förbränning och ekologiska samband och vilken betydelse kunskaper om detta har, till exempel för jordbruk och fiske. Ekosystem i närmiljön, samband mellan olika organismer och namn på vanligt förekommande arter. Samband mellan organismer och den icke levande miljön. Naturen som resurs för rekreation och upplevelser och vilket ansvar vi har när vi nyttjar den. Enkla fältstudier och experiment. Planering, utförande och utvärdering. Hur djur, växter och andra organismer kan identifieras, sorteras och grupperas. Dokumentation av enkla undersökningar med tabeller, bilder och enkla skriftliga rapporter. (biologi år 4-6)
FUB WOZNADALEN	<ul style="list-style-type: none"> • Hur val och prioriteringar i vardagen kan påverka miljön och bidra till en hållbar utveckling. (geografins metoder, begrepp och arbetssätt år 4-6).
IÖGT-NTO ALFTA	<ul style="list-style-type: none"> • Hur val och prioriteringar i vardagen kan påverka miljön och bidra till en hållbar utveckling. (geografins metoder, begrepp och arbetssätt år 4-6). • Några etiska begrepp, till exempel rätt och orätt, jämlikhet och solidaritet. Frågor om vad ett bra liv kan vara och vad det kan innebära att göra gott. (religion år 4-6)
PARTAGÅRDEN	<ul style="list-style-type: none"> • Fältstudier för att undersöka natur- och kulturlandskap, till exempel hur marken används i närmiljön (geografins metoder, begrepp och arbetssätt år 4-6). • Yrken och verksamheter i närområdet. (historia år 1-3) • Teknikutvecklingsarbetets olika faser: identifiering av behov, undersökning, förslag till lösningar, konstruktion och utprovning. Vanliga tekniska system i hemmet och samhället, till exempel trafiksystem.. Några delar i systemen och hur de samverkar. Hur tekniska system i hemmet och samhället förändrats över tid och några orsaker till detta. Konsekvenser av teknikval, till exempel för- och nackdelar med olika tekniska lösningar. (teknik år 4-6)
SVENSK DAMFILM	<ul style="list-style-type: none"> • Presentationer, instruktioner, meddelanden, berättelser och beskrivningar i sammanhängande tal och skrift (engelska år 4-6). • Texter som kombinerar ord och bild, t.ex. film, interaktiva spel och webbtexter (svenska som andraspråk)

	<ul style="list-style-type: none"> Fotografering och överföring av bilder med hjälp av datorprogram Filmande samt redigering i datorprogram (bild år 4-6)
UHR UNGA HÖRSELSKADADES RIKSFÖRBUND	<p>I årskurs 4–9, inom ramen för språkval:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kommunikationens innehåll: Ämnesområden som är välbekanta för eleverna. Intressen, vardagliga situationer, personer, platser, aktiviteter och händelser. Åsikter, känslor och erfarenheter. Det teckenspråkiga samhället och teckenspråkets ställning i Sverige. Avläsa – reception. Samtal och dialoger. Teckna och samtala – produktion och interaktion Bokstaving, (teckenspråkför hörande år 4-9)
NEFAB	<ul style="list-style-type: none"> Människors användning och utveckling av olika material genom historien. Vilka material olika vardagliga föremål är tillverkade av och hur de kan källsorteras. (NO; kemi år 1-3) Materiens kretslopp genom råvarors förädling till produkter, hur de blir avfall som hanteras och sedan återgår till naturen. (NO; kemi år 4-6) Hemortens historia. Vad närområdets platser, byggnader och vardagliga föremål kan berätta om barns, kvinnors och mäns levnadsvillkor under olika perioder. (NO; geografi år 1-3)
RADIO EDSBYN	<ul style="list-style-type: none"> Stödord, bilder och digitala medier för att planera och genomföra en muntlig presentation. (svenska som andraspråk)
KVARNEN	<p>Jordbrukets omvandling och dess konsekvenser för människor. Yrken och verksamheter i närområdet. (historia år 1-3)</p> <p>Hemortens historia. Vad närområdets platser, byggnader och vardagliga föremål kan berätta om barns, kvinnors och mäns levnadsvillkor under olika perioder. (religion) år 1-3)</p>
VÄNDPLATSEN	<ul style="list-style-type: none"> Ojämliga levnadsvillkor i världen, till exempel olika tillgång till utbildning, hälsovård och naturresurser samt några bakomliggande orsaker till detta. Enskilda människors och organisationers arbete för att förbättra människors levnadsvillkor. (NO; geografi år 4-6) Grundläggande mänskliga rättigheter såsom alla människors lika värde samt barnets rättigheter i enlighet med konventionen om barnets rättigheter (barnkonventionen). (historia år 1-3) Etik Några etiska begrepp, till exempel rätt och orätt, jämlikhet och solidaritet. Frågor om vad ett bra liv kan vara och vad det kan innebära att göra gott. (religion år 4-6)

VIKSJÖFORSBALETTEN

- Skildringar av livet förr och nu i barnlitteratur, sånger och filmer **(SO år 1-3)**.
- Takt och rytm i lekar, danser och rörelse till **musik (idrott och hälsa år 1-3)**
- Imitation och improvisation med rörelser, rytmer och toner **(musik år 1-3)**.
- Gestaltning av sånger och berättelser med ljud rytmer och rörelser **(musik år 1-3)**.
- Tyngdkraft och friktion som kan observeras vid lek och rörelse, till exempel i gungor och rutschbanor **(fysik år 1-3)**.
- Balans, tyngdpunkt och jämvikt som kan observeras i lek och rörelse, till exempel vid balansgång och på gungbrädor **(fysik år 1-3)**.
- Vattnets olika former: fast, flytande och gas. Övergångar mellan formerna: avdunstning, kokning, kondensering, smältning och stelning **(fysik år 1-3)**.
- Berättelser om gudar och hjältar i antik och nordisk mytologi och hur man kan se på dem i vår egen tid **(religionskunskap år 1-3)**.
- Några högtider, symboler och berättelser inom kristendom, islam och judendom **(religionskunskap år 1-3)**.
- Några berättelser ur Bibeln och deras innebörd **(religionskunskap år 1-3)**.
- Presentationer, instruktioner, meddelanden, berättelser och beskrivningar i sammanhängande tal och skrift.
- Språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd när språket inte räcker till, till exempel omformuleringar.
- Språkliga strategier för att delta i och bidra till samtal, till exempel frågor och bekräftande fraser och uttryck.
- Språkliga företeelser för att förtydliga och berika kommunikationen som uttal och intonation, stavning och interpunktion, artighetsfraser och andra fasta språkliga uttryck
 - samt grammatiska strukturer. **(engelska TALA, SKRIVA OCH SAMTALA – PRODUKTION OCH INTERAKTION)**

1